

MAKROEKONOMSKI RAČUNI I MODELI

VJEŽBE

MILENA LIPOVINA-BOZOVIC

AGREGATI PROIZVODNJE U SNA SISTEMU

- Bazični agregat proizvodnje u SNA – BDP (eng. GDP)
- Može se dobiti na tri različita metoda: proizvodni, prihodni i rashodni
- *Proizvodni* - BDP jednak sumi bruto dodatne vrijednosti u čitavoj ekonomiji, ili kao razlika između vrijednosti ukupne proizvodnje (output-a) i međufazne potrošnje.

$$GDP = \sum VA$$

$$NDP = GDP - D$$

AGREGATI PROIZVODNJE U SNA SISTEMU

- *Prihodni* - BDP jednak sumi ostvarenih prihoda domaćih proizvođača.

$$GDP = W + OS + TSP$$

- *Rashodni* – BDP jednak sumi izdataka za finalnu upotrebu

$$GDP = C + I + G + (E - U)$$

AGREGATI PROIZVODNJE U SNA SISTEMU

- *Bruto nacionalni dohodak (Gross National Income)*

$$GNI = GDP + Y_t$$

Y_t – neto faktorski dohoci nerezidenata

- *Bruto nacionalni raspoloživi dohodak (Gross National Disposable Income)*

$$GNDI = GNI + T_{rf}$$

T_{rf} – neto tranferi iz inostranstva

ZADACI

- 1) Izračunati vrijednost Bruto domaćeg proizvoda i Neto domaćeg proizvoda primjenom proizvodnog metoda ako su dati sledeći podaci: Bruto dodajna vrijednost – 1224, Porezi umanjeni za subvencije – 215, Potrošnja fiksnog kapitala – 325.

ZADACI

- 2) Izračunati vrijednost Bruto domaćeg proizvoda i Neto domaćeg proizvoda primjenom rashodnog metoda ako su dati sledeći podaci: Tekuća potrošnja – 852, Bruto Investicije –315, Izvoz – 425, Uvoz – 525, Potrošnja fiksnog kapitala – 225.

ZADACI

- 3) Izračunati vrijednost Bruto domaćeg proizvoda primjenom prihodnog metoda ako su dati sledeći podaci: zarade zaposlenih – 852, Bruto akumulacija –315, Porezi umanjeni za subvencije - 225.

ZADACI

- 4) Izračunati vrijednost Bruto nacionalnog dohotka i Bruto nacionalnog raspoloživog dohotka ako je BDP – 1250, neto faktorski dohoci – 124 i neto transferi iz inostranstva - 105

ZADACI

5) Da li događaji ulaze u GDP i/ili GNI Crne Gore?

Događaj	GDP u CG	GNI u CG
Perper priređuje koncert u CNP-u		
Perper priređuje koncert u Beogradu		
Rolling Stones-i priređuju koncert na Jazu		
Rolling Stones-i priređuju koncert u Londonu		
Mađarski Telekom zarađuje novac od svoje firme u CG-i		
Mađarski Telekom zarađuje novac od svoje firme u Makedoniji		

ZADACI

- 6) Za svaku od sledećih transakcija odredite da li utiče na povećanje BDP-a CG, i ako utiče utvrditi da li predstavlja potrošnju, investicije, državnu kupovinu dobara i usluga ili neto izvoz:
- a) Kupili ste novi Vranac Barique.
 - b) Kupili ste polovni računar od svog prijatelja.
 - c) Kupili ste 100 akcija firme Telekom.
 - d) Niksićka pivara gradi novu fabriku u Danilovgradu.
 - e) Zalihe Rudnika uglja Pljevlja porasle su za 10.000 tona.
 - f) Država šalje vašoj baki jednokratnu pomoć za liječninje.
 - g) Vlada kupuje novi avion za 1 milijardu eura.

ZADACI

- 7) Pretpostavimo da cijelu ekonomiju čine samo dve vrste proizvoda: računari i automobili. Podaci o prodaji i cijenama ove dve vrste proizvoda nalaze se u datoj tabeli:

Godina	Broj prodatih računara	Cijena po računaru	Broj prodatih automobila	Cijena po automobilu
1990	2	10.000€	10	5.000€
2000	15	4.000€	20	8.000€

- a) Imajući u vidu da su svi kompjuteri i automobili finalni proizvodi, izračunajte nominalni GDP u 2000.
- b) Izračunati realni BDP u 2000, uzimajući 1990 za baznu
- c) Izračunati BDP deflator u 2000 (1990 je bazna godina)

ZADACI

- 8) Ako raspoložemo sledećim podacima: promjene zaliha -200, uvoz -320, porezi umanjeni za subvencije -180, bruto akumulacija -240, dodata vrijednost u poljoprivredi -1500, kompenzacije zaposlenima -520, bruto domaći proizvod primjenom prihodnog metoda je:
- a. 940
 - b. 1140
 - c. 2960

ZADACI

- 9) Ako imamo sledeće podatke: izvoz 300, profit 300, uvoz 420, bruto akumulacija 180, tekuća potrošnja države 240, tekuća potrošnja domaćinstava 500, porezi umanjeni za subvencije 100, bruto investicije 350, Bruto domaći proizvod primjenom rashodnog metoda je:
- a. 1370
 - b. 970
 - c. 1070

KVIZ

- 1) Od sledećih dobara ili usluga, šta ulazi u obračun BDP-a?
 - a. gume koje kupuje Renault za proizvodnju svog novog automobila
 - b. korišćena guma koju kupujete za svoja kola
 - c. nova guma koju ste kupili za svoj auto
 - d. korišćena guma koju kupuje prodavac polovnih automobila da bi zamijenio postojeću

- 2) Dvostruki obračun se može izbjeći
 - a. uključivanjem vrijednosti intermedijarnih dobara u tekućoj godini
 - b. ne računajući vrijednost intermedijarne potrošnje u obračun GDP-a
 - c. uključivanjem vrijednosti intermedijarne potrošnje u GNI, ali ne u GDP.
 - d. uključivanjem vrijednosti intermedijarne potrošnje u godini proizvodnje, a ne u godini prodaje

KVIZ

- 3) Bruto nacionalni dohodak predstavlja ukupnu vrijednost
- a. svih dobara i usluga finalne i intermedijarne potrošnje proizvedenih sa resursima koje posjeduje zemlja
 - b. svih dobara i usluga finalne i intermedijarne potrošnje proizvedenih u zemlji, bez obzira ko posjeduje resurse
 - c. svih dobara i usluga finalne potrošnje proizvedenih u zemlji za godinu dana, bez obzira ko posjeduje resurse
 - d. svih dobara i usluga finalne potrošnje proizvedenih sa resursima kojima zemlja raspolaže, bez obzira gdje se proizvodnja nalazi.
- 4) Ako u jednoj zemlji nema stranih kompanija koje proizvode dobra i usluge, ali mnoge domaće kompanije proizvode u inostranstvu, onda u toj zemlji
- a. GNI će nadmasiti GDP
 - b. GDP će nadmasiti GNI
 - c. GDP I GNI će biti jednaki
 - d. GDP će biti približno jednak domaćem dohotku

KVIZ

5) Šta od sledećeg je uključeno i u GDP i GNI SAD-a?

- A) Vrijednost svih automobila koje je Ford proizveo u Meksiku.
- B) Vrijednost automobila koje je General Motors proizveo u SAD-u.
- C) Vrijednost svih automobila koje je proizvela Toyota u SAD-u.
- D) Vrijednost automobila koje je proizveo Nissan u Japanu i SAD-u.

5) Šta od navedenog nije uračunato u GNI Crne Gore?

- A) Plata Jovana, koji živi u Herceg Novom, a radi u Dubrovniku na aerodromu Cilipi.
- B) Kamata koju je CKB iz Podgorice zaradila od pozajmice firmama iz Srbije
- C) Profit restorana u Budvi čiji je vlasnik ruska kompanija.
- D) Vrijednost usluga Vlade i lokalnih samouprava u Crnoj Gori.

KVIZ

7) Profit koji je zaradila strana firma u Crnoj Gori uključen je

- A) crnogorski GDP ali ne GNI
- B) ni u GDP ni u GNI
- C) crnogorski GNI ali ne GDP
- D) u GDP i u GNI Crne Gore

8) GDP uključuje

- A) vrijednost svih intermedijarnih dobara I usluga
- B) vrijednost svih finalnih dobara I usluga
- C) vrijednost dobara I usluga intermedijarne I finalne potrošnje
- D) vrijednost svih transakcija.